

JOAN ANTON RABELLA

JORNADA: TEXTOS MEDIEVALS DEL PALLARS.
EL NAIXEMENT DE LA LLENGUA CATALANA

El propassat 7 de setembre, el Consell Comarcal del Pallars Jussà i el Servei Comarcal de Català del Pallars Jussà, del Centre de Normalització Lingüística de Lleida, van organitzar, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Castell de Mur, del Centre de Recursos Pedagògics del Pallars Jussà de la Generalitat de Catalunya, del Centre d'Integració de Telecomunicacions Avançades, del Museu Comarcal de Ciències Naturals i de la Societat Catalana de Llengua i Literatura, una jornada sobre els textos medievals més antics del Pallars Jussà en relació amb el naixement de la llengua catalana.

Aquesta iniciativa, que es va poder realitzar mercès a la tasca organitzativa de Sílvia Romero, del SCC del Pallars Jussà, volia donar a conèixer el patrimoni lingüístic i documental d'aquella comarca, i ha coincidit en un any en què s'ha portat a terme la celebració institucional de la data fictícia de redacció de les Homilies d'Organyà (els teòrics i precisos 800 anys d'un text que només sabem que es devia escriure probablement entre el final del s. XII i el començament del s. XIII). Contràriament des del Pallars Jussà s'ha treballat per divulgar no hipòtesis poc fonamentades sinó l'estat actual del coneixement científic sobre els primers textos de la llengua catalana, un tema que, com apuntàvem, s'havia posat d'actualitat en bona mesura per la celebració institucional a què acabem d'alludir i que va generar altres actes i conferències (com algunes de les incloses en el *I Colloqui sobre la romanització del Pirineu i els dominis lingüístics actuals*, celebrat a Salardú del 19 al 23 de juliol de 2004 i organitzat per la Universitat de Lleida i el Consell General d'Aran), a més del fet que fins i tot la premsa hi dediqués algunes notícies.

Aquesta jornada tenia un objectiu ben legítim i remarcable, ja que sovint el patrimoni lingüístic queda força al marge de la valoració del patrimoni cultural —moltes vegades entès d'una manera més material: pintura, arquitectura, escultura, etc. En aquest mateix sentit, en aquest cas concret resulta especialment oportuna la divulgació de la riquesa dels textos feudals palleesos perquè ha estat un fet no prou conegut en la mateixa comarca, mentre que, contràriament, bona part dels primers documents de la llengua catalana se situen precisament a l'àrea del Pallars i l'Urgellet.

Amb aquest objectiu es van programar tres conferències: Benigne Marqués va parlar sobre *El fons documental de l'Arxiu Capitular d'Urgell* —del qual és arxiver—, mentre que Joan Anton Rabella va repassar *La documentació antiga en*

l'època de formació de la llengua catalana i Josep Moran havia d'analitzar els *Textos pallaresos dels segles XI i XII*. Finalment, però, i com a conseqüència del tancament de l'aeroport de Barcelona i davant la impossibilitat que Josep Moran pogués arribar a Tremp, Joan Anton Rabella va realitzar també l'explicació sobre els textos pallaresos.

La Jornada, que va comptar amb una gran participació, es va cloure amb una visita guiada al castell de Mur, un paratge excepcional que illustrava modèlicament el que s'havia anat explicant al llarg de les conferències.

JOAN ANTON RABELLA